2026-39 i 40-RE

Causa 2026-39 i 40-RE

(Silvestre Cánovas c/ Principat d'Andorra)

Números de registre: 228-2026 i 229-2026. Recursos d'empara

Sentència del 9 de setembre del 2026

BOPA núm. 105, del 16 de setembre del 2026

En nom del Poble Andorrà;

El Tribunal Constitucional;

Atesos els escrits presentats i registrats al Tribunal Constitucional, el 15 de maig del 2026, pel Sr. Josep Antoni Silvestre Cánovas, advocat adscrit al Col·legi d'Advocats d'Andorra, actuant en nom i interès propi, mitjançant el qual interposa sengles recursos d'empara contra els autes del 17 d'abril del 2026 (07-2026 i 08-2026), dictats pel Tribunal Superior de Justícia (Presidència), i, contra els autes del 13 de març del mateix any (04-2026 i 05-2026), dictats pel president del Tribunal Superior de Justícia, recaiguts en el marc de la recusació de la magistrada, Sra. Anna Estragués Armengol, dins el procediment penal 6000096/2025, per una presumpta vulneració "*principalment, del dret a la igualtat davant la llei i a la prohibició de discriminació (article 6 de la Constitució), i, en allò que aquest Tribunal Constitucional consideri vulnerador dels drets fonamentals del recurrent, atesa la pendència del procediment principal, com els drets a la jurisdicció, a una decisió fonamentada en dret i a un tribunal imparcial predeterminat per la llei (article 10 de la Constitució)*", i, atès que demana al Tribunal Constitucional que atorgui l'empara sol·licitada, que declari la vulneració dels

drets a la igualtat i a la prohibició de discriminació i els drets a un procediment amb totes les garanties processals i a la igualtat d'armes processals; i subsidiàriament, cas que es consideri que la vulneració dels drets de l'article 6 està connectada amb la vulneració del dret a la jurisdicció en aquest moment processal, es declari la vulneració dels drets a la jurisdicció, a una decisió fonamentada en Dret, a un tribunal imparcial predeterminat per la llei i a un procés degut (article 10 de la Constitució). I per consegüent, que s'anul·lin les resolucions impugnades, retrotraient les actuacions al moment anterior a la resolució de la recusació, per tal que se li notifiqui l'informe de la magistrada recusada, així com la resta de documents, amb la concessió d'un termini per al·legar, que es declari procedent l'absència de la magistrada en qüestió, o subsidiàriament, la seva recusació, amb una nova designació de ponència, d'acord amb els criteris legals de repartiment, deixant sense efecte el pronunciament sobre les costes processals a causa de la lesió autònoma de l'article 6 de la Constitució. Altrament, sol·licita que el Tribunal ordeni la notificació formal de l'informe de la magistrada recusada, així com la resta de documents no notificats que consten en l'expedient (contesta de l'altra part en el procediment penal i la del Ministeri Fiscal), amb la possibilitat de poder contestar, i que demani a la magistrada recusada que emeti un informe complementari amb un pronunciament exprés i concret -no jurídic- sobre els fets denunciats. En un darrer apartat sol·licita que el Tribunal, en virtut de la seva supremacia constitucional, reconeguda a l'article 3.1 de la Constitució, es pronunciï sobre la constitucionalitat dels article 15.1 i 18 *ter* 2) de la Llei transitòria de procediments judicials, ja que considera que condueixen a la privació d'una via efectiva de protecció constitucional davant vulneracions produïdes en resolucions fermes del Tribunal Superior de Justícia, i són contraris als articles 39.1 i 41.1 de la Constitució; subsidiàriament, si aquest Tribunal Constitucional entengués que la declaració d'inconstitucionalitat no és processalment formulable en el marc d'aquest recurs d'empara per raó de les vies competencials regulades pel capítol segon del títol IV de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, es prega que, en l'exercici del seu poder interpretatiu vinculant (article 3.3 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional), declari expressament una interpretació conforme a la Constitució dels articles esmentats en el sentit que aquesta interpretació no impedeixi l'accés a l'empara directa (article 86 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional) contra les resolucions dictades pel Tribunal Superior de Justícia en peces incidentals que afectin drets fonamentals dels capítols III i IV del títol II de la Constitució, sense necessitat d'esperar la finalització del procediment principal;

Vista la Constitució, especialment, els articles 10, 41.2, 98 c) i 102;

Vista la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, especialment, el títol IV, capítols primer i sisè;

Vista la providència del 5 de juny del 2026, dictada pel magistrat ponent, en què sol·licitava a les Secretaries de la Sala Penal i de la Presidència del Tribunal Superior de Justícia que informessin, dins el més breu termini possible, sobre les visualitzacions des de l'ordinador de l'advocat recurrent dels índexs electrònics de les causes 6/2026 i 7/2026 i dels índexs electrònics de les causes 16/2026 i 17/2026. Amb aquesta finalitat s'adjuntaven les captures de pantalla annexades en els recursos

d'empara 2026-39-RE i 2026-40-RE.

Així mateix, sol·licitava que informessin igualment si els hi constava que des de l'accés a la causa que el Tribunal Superior de Justícia autoritza a les parts, es podia accedir a la totalitat de la documentació que consta en les actuacions, hagués aquesta de ser notificada o no;

Vist que el 10 de juny del 2026, la secretària judicial de la Sala Penal del Tribunal Superior de Justícia va trametre l'informe sol·licitat;

Vist l'aute del Tribunal Constitucional del 15 de juny del 2026 que va acumular els recursos d'empara 2026-39-RE i 2026-40-RE i que va admetre a tràmit la causa acumulada sense efectes suspensius;

Vist l'escrit d'al·legacions presentat i registrat al Tribunal Constitucional, el 6 de juliol del 2026, pel Ministeri Fiscal;

Vistes les conclusions formulades dintre de termini per la part recurrent i pel Ministeri Fiscal;

Escoltat l'informe del magistrat ponent, Sr. Joan Manel Abril Campoy;

1. Antecedents processals davant les jurisdiccions ordinàries

1.1. En el marc d'una causa penal seguida per un presumpte delicte de blanqueig de diners, el 30 d'agost del 2024, la Secció d'Instrucció Especialitzada 2 de la Batllia va dictar un aute que desestimava diverses peticions que sol·licitaven l'aixecament d'uns embargaments bancaris anteriorment adoptats; un dels processats va presentar un recurs d'apel·lació contra aquesta decisió davant el Tribunal de Corts, el qual va designar com a ponent la magistrada, Sra. Nàdia Alís Cirera.

1.2. El Sr. Josep Antoni Silvestre Cánovas, actuant en nom i interès propi, va promoure un incident de recusació contra aquesta magistrada. El 7 de gener del 2026, la presidenta en funcions del Tribunal de Corts va dictar un aute que desestimava aquesta recusació.

1.3. El recurrent va formular un recurs d'apel·lació contra aquesta decisió. El 27 de gener del 2026, mitjançant providència es va informar de la composició de la Sala Penal del Tribunal Superior de Justícia, així com que la ponència recauria en la magistrada, Sra. Anna Estragués Armengol.

1.4. El 23 de febrer del 2026, el recurrent va formular un procediment d'abstenció i, subsidiàriament, de recusació de la magistrada ponent esmentada.

1.5. El 13 de març del 2026 (autes 4-2026 i 5-2026), el president del Tribunal Superior de Justícia va dictar sengles autes mitjançant els quals desestimava la recusació de la magistrada, Sra. Anna Estragués Armengol.

1.6. El Sr. Josep Antoni Silvestre Cánovas va formular recurs d'apel·lació contra aquestes decisions, i, el 17 d'abril del 2026, el Tribunal Superior de Justícia va dictar sengles autes (07-2026 i 08-2026) en què, entre d'altres, desestimava les apel·lacions esmentades i imposava les costes d'aquestes recursos al seu promotor.

1.7. El 15 de maig del 2026, el Sr. Josep Antoni Silvestre Cánovas, advocat del Col·legi d'Advocats d'Andorra, actuant en nom i interès propi, va interposar sengles recursos d'empara contra els autes del 17 d'abril del 2026 (07-2026 i 08-2026), dictats pel Tribunal Superior de Justícia (Presidència) i contra els autes del 13 de març del mateix any (04-2026 i 05-2026), dictats pel president del Tribunal Superior de Justícia, recaiguts en el marc de la recusació de la magistrada, Sra. Anna Estragués Armengol dins el procediment penal 6000096/2025, per una presumpta vulneració "principalment, del dret a la igualtat davant la llei i a la prohibició de discriminació (article 6 de la Constitució), i, en allò que aquest Tribunal Constitucional consideri vulnerador dels drets fonamentals del recurrent, atesa la pendència del procediment principal, com els drets a la jurisdicció, a una decisió fonamentada en dret i a un tribunal imparcial predeterminat per la llei (article 10 de la Constitució)".

2. Argumentació jurídica

2.1. Argumentació del recurrent

- De manera prèvia, el recurrent en empara assenyala que l'informe preceptiu de la magistrada recusada existeix, però que no li ha estat notificat, de manera que es vulnera el principi de contradicció i el seu dret a la defensa. Afegeix que existeixen moltes actuacions en els expedients tramitats que consten com a no notificades, sense que se n'indiqui el contingut, ni la raó de la manca de notificació.

- S'han tramitat dues recusacions en els expedients 16/2026 i 17/2026 (que també aprofita per queixar-se de la renumeració soferta de la Presidència a la Sala Penal, cosa que va causar encara més dificultats en la navegació dels dos expedients) i es constata una asimetria estructural. En el primer existeixen 7 documents i en el segon només 2, ja que manca la fase substantiva del procediment.

- Afirma que només ha pogut accedir al contingut material dels documents després de la fermesa de la resolució impugnada, mitjançant la descàrrega del 13 de maig del 2026.

- Altrament pel que fa al fons, el recurrent al·lega que quan la decisió impugnada es fonamenta en una manca de prova dels fets adduïts, aquesta presenta una incoherència que vulnera el seu dret a obtenir una decisió fonamentada en Dret en la mesura en què, segons el seu parer, la magistrada recusada no nega els fets que se li imputen (amistat íntima amb una magistrada del Tribunal de Corts, activitats de ioga i de pilates, entrenador personal compartit amb periodicitat regular de les activitats, i participació en celebracions i esdeveniments privats) i, per consegüent, considerar que la seva demanda per a un tràmit extraordinari per a la pràctica de prova no està suficientment acreditada és il·lògic.

- Addueix que el Tribunal Superior de Justícia fa una doble interpretació de l'article 73 de la Llei qualificada de la Justícia, d'una banda, admet una lectura extensiva pel que fa a les relacions matrimonials o assimilables, i d'altra banda, efectua una lectura restrictiva pel que fa a les relacions d'amistat entre magistrats. Aquesta incoherència vulnera el principi d'igualtat davant la llei, previst a l'article 6 de la Constitució.

- Així mateix, manifesta que el Tribunal Superior de Justícia confon les disposicions de l'apartat a) de l'article 73 esmentat pel que fa al matrimoni o als vincles assimilables que suposen una vida en comú amb aquelles de l'apartat h) relatiu a l'amistat, el qual no menciona aquest darrer supòsit. El recurrent considera que aquest fet constitueix un error en l'anàlisi del text aplicable, el qual vulnera el seu dret a obtenir una decisió fonamentada en Dret.

- Seguidament, exposa que l'article 70 de la Llei qualificada de la Justícia, que prohibeix que dos magistrats casats formin sala conjuntament, considerant que aquesta no és l'única situació que limiti l'anàlisi de les conseqüències per a la bona administració de la Justícia. Ans al contrari, segons el seu parer, aquest article demostra la voluntat del legislador de tenir en compte els riscs que deriven dels vincles íntims i profunds entre magistrats. Per tant, manifesta que la interpretació efectuada d'aquest article pel Ministeri Fiscal i per la magistrada recusada vulnera els drets reconeguts a l'article 10 de la Constitució. I això més encara quan el risc establert a l'article 70 esmentat és menys important, perquè es tracta d'un mateix tribunal, no, com en aquest cas, on el conflicte és possible entre la primera instància i la segona, circumstància que, segons el seu parer, és molt més greu.

- Finalment, el recurrent al·lega que la distinció efectuada entre les obligacions recíproques derivades del matrimoni i les relacions d'amistat és contrària a la jurisprudència del Tribunal Europeu dels Drets Humans, d'acord amb la qual cal tenir en compte el risc raonable, independentment de la naturalesa jurídica de la relació, element que es troba en les disposicions de l'article 73 h) de la Llei qualificada de la Justícia que parla d'intensitat afectiva sense donar una definició jurídica formal.

- Cita la decisió constitucional del 19 de gener del 2026 (causa 2025-102 i 103-RE) que conforma una doctrina clara d'acord amb la qual la recusació no exigeix provar l'amistat íntima real, sinó l'existència d'una aprensió legítima objectivable, i amb la qual la negació de la relació per part dels protagonistes no impedeix estimar la recusació quan hi ha indicis objectius, i l'exclusió del jutge és una correcció processal per garantir el procés degut. Precisa que, en aquest cas, ja que la magistrada recusada no nega les relacions evocades i el fet que en el "*Cas Garcia*" s'acceptés la recusació, perquè l'amistat era entre un magistrat i una part i que ara sigui entre magistrats, aquesta diferència és simplement formal, i, per tant, deriva en la vulneració del principi d'igualtat, establert a l'article 6 de la Constitució, ja que, segons el seu parer, es tracta d'una aplicació desigual d'un mateix criteri a situacions equiparables.

- Altrament, manifesta que va presentar l'incident de recusació a partir del moment en què va saber els lligams que unien a les magistrades en qüestió, circumstància que és conforme a la literalitat de l'article 74.4 de la Llei qualificada de la Justícia i que l'anàlisi efectuada pel Tribunal Superior de Justícia, que conclou que la recusació és extemporània, vulnera el seu dret a la jurisdicció.

- També addueix que el Tribunal Superior de Justícia va exonerar el processat que demanava la seva posada en llibertat provisional sobre la base de l'article 9 de la Constitució; en canvi pel que fa a les peticions de recusació que es fonamenten en l'article 10 de la Constitució, en cas de desestimació el peticionari ha de fer-se càrrec de les costes processals. Considera que no només hi ha un tracte discriminatori, sinó també un efecte dissuasiu sobre l'exercici d'un dret fonamental.

- De manera igualment subsidiària, sol·licita que el Tribunal, en virtut de la seva supremacia constitucional, es pronunciï sobre la constitucionalitat dels articles 15.1 i 18 *ter* 2) de la Llei transitòria de procediments judicials, ja que considera que condueixen a la privació d'una via efectiva de protecció constitucional davant vulneracions produïdes en resolucions fermes del Tribunal Superior de Justícia, i són contraris als articles 39.1 i 41.1 de la Constitució.

- Manifesta que si el Tribunal Constitucional entengués que la declaració d'inconstitucionalitat no és processalment formulable en el marc d'aquest recurs d'empara per raó de la seva competència, demana que, en l'exercici del seu poder interpretatiu vinculant (article 3.3 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional), declari expressament una interpretació conforme a la Constitució dels articles esmentats en el sentit que aquesta interpretació no impedeixi l'accés a l'empara directa (article 86 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional) contra les resolucions dictades pel Tribunal Superior de Justícia en peces incidentals que afectin drets fonamentals dels capítols III i IV del títol II de la Constitució, sense necessitat d'esperar la finalització del procediment principal.

- Impugna la procedència d'un dels arguments del Tribunal Superior de Justícia sobre la particularitat dels microestats respecte del fet que una interpretació extensiva de les causes de recusació podria paralitzar el sistema judicial. Segons el seu parer, aquest no seria el cas en aquest supòsit en què una sola magistrada seria fàcilment substituïda per un altre magistrat.

- Altrament, sol·licita que el Tribunal demani a la magistrada recusada que emeti un informe complementari amb un pronunciament exprés i concret -no jurídic- sobre els fets denunciats.

- El recurrent manifesta que no autoritza que es publiquin les seves dades personals identificatives.

- Per acabar, demana al Tribunal Constitucional que atorgui l'empara sol·licitada, que declari la vulneració dels drets esmentats, que anul·li els autes impugnats, que retrotregui les actuacions al moment anterior a la resolució de recusació amb la finalitat que es declari procedent l'abstenció i, subsidiàriament, la recusació de la magistrada, Sra. Anna Estragués Armengol, per tal que es designi un nou ponent, amb totes les pretensions complementàries i subsidiàries detallades en l'encapçalament.

2.2. Argumentació del Tribunal Superior de Justícia

- En el marc del recurs d'apel·lació presentat contra l'aute que desestimava la recusació de la magistrada, Sra. Anna Estragués Armengol, el Tribunal Superior de Justícia reprodueix íntegrament l'article 73 de la Llei qualificada de la Justícia que conté els supòsits d'abstenció i de recusació dels batlles i dels magistrats.

- Recorda que la causa de recusació s'ha de referir a la persona del batlle o del magistrat, i no genèricament a l'òrgan jurisdiccional, ja que aquest darrer no té, per definició i per la seva pròpia naturalesa, amistat ni enemistat amb cap de les parts d'un procés, ni amb els seus advocats.

- A més, en termes generals, tal com s'ha declarat de forma reiterada, i en la mesura en què la recusació d'un batlle o d'un magistrat incideix en el dret fonamental al jutge predeterminat per la llei, que està garantit en l'article 10 de la Constitució, és obvi que l'aplicació de les causes determinants de la mateixa ha de ser objecte d'interpretació estricta.

- La mateixa afectació al referit dret fonamental exigeix que la recusació es formuli de forma rigorosa, amb explicitació suficient dels motius que la justifiquen, així com dels apartats concrets de l'article 73 de la Llei qualificada de la Justícia en què es fonamenta, sense que sigui suficient una invocació genèrica d'una sèrie dels supòsits continguts en aquell precepte, i sense acreditar la necessària connexió amb el procés en què es planteja l'incident.

- Seguidament entra a examinar el cas concret, i pel que fa a l'extemporaneïtat de la presentació de la recusació constata que la part recurrent no ofereix cap dada precisa per permetre acreditar que va ser precisament el 23 de febrer del 2026 el moment en què va tenir lloc una suposada comunicació durant la qual va descobrir la relació suposadament d'amistat íntima entre ambdues magistrades, ni tampoc s'indica amb qui va tenir lloc aquella comunicació, ni cap altra circumstància, res de res.

- Declara que la fragilitat d'aquesta argumentació permet confirmar l'aute recorregut pel que fa a la inadmissibilitat de la recusació.

- D'altra banda, posa en relleu que en l'escrit de recusació no es detallaven fets concrets, sinó una informació que suposadament l'advocat de la part recusant havia rebut en una comunicació -no se sap amb qui- però sense aportar cap prova. I l'exigència de prova no és incoherent amb la doctrina establerta en els autes TSJP 82-83/2025 -com sosté la part recurrent- ja que en aquella resolució el Tribunal Superior de Justícia va estimar la recusació basant-se en l'existència d'abstencions reiterades de la persona concernida que s'havien produït en un període llarg en el temps. Declara que les diferències clares i evidents entre aquell supòsit i aquest que ara ens ocupa no permeten cap tipus de comparació.

- Cita la resolució del Tribunal Constitucional que també exigeix un principi de prova per a les recusacions, així, l'aute del 17 de novembre del 2025, recaigut en la causa 2025-78-RE, mitjançant el qual es resol la recusació plantejada contra dos magistrats del citat Tribunal:

"*És un requisit imprescindible que l'escrit en què es formuli la recusació expressi, de manera concreta i clara, una causa de recusació d'aquelles que estan previstes legalment, amb una exposició dels motius en què es fonamenti i acompanyada d'un principi de prova. En efecte, cas de no ser exigent amb el nivell de prova, hi ha un risc important de col·lapse o de paralització del Tribunal Constitucional*".

- I aquesta reflexió és perfectament aplicable en aquest cas. En definitiva, si bé els interessats tenen dret a un tribunal imparcial -cosa que ningú nega-, aquest Tribunal ha de ser el predeterminat per la llei, i així s'ha constituït en el cas que ens ocupa, sense que s'hagin aportat elements per considerar que s'està davant una causa de recusació.

- Pel que fa a la possibilitat d'emprar les causes de recusació per analogia, considera que el raonament de l'aute recorregut no conté cap incoherència. Si bé és cert que en l'aute esmentat s'admet implícitament que les relacions familiars entre magistrats poden generar una causa de recusació, però ho fa quan parla de vincles "*d'intensitat màxima que es tradueixen per una comunitat de vida i interessos*", tanmateix, els fets invocats a l'escrit de recusació no tenen el més mínim suport probatori, com ja s'ha dit. De fet, la part recusant mateixa així ho admet quan proposa la prova subsidiària en cas de negació dels fets per part de la magistrada concernida, petició que no és altra cosa que un reconeixement explícit de la manca absoluta de prova, a banda de ser també una inversió de la càrrega de la prova.

- Però, a més, les circumstàncies esmentades -no provades- en l'escrit de recusació, en cap cas poden encabir-se en el concepte de "*comunitat de vida i interessos*"del què parla l'aute recorregut per referir-se a les relacions familiars.

- Per últim, la part recurrent discrepa de l'argument respecte del fet que la dimensió reduïda del sistema judicial andorrà impediria una interpretació extensiva de les causes de recusació perquè podria paralitzar-lo, no obstant això, aquest argument ha estat acceptat pel Tribunal Constitucional mateix. El Tribunal Superior de Justícia cita a mode d'exemple l'aute del 25 de març del 2025, recaigut en la causa 2025-3-RE, per citar una de les més recents:

"*3.3. També amb caràcter anterior a l'entrada a l'anàlisi del fons de l'assumpte, aquest Tribunal vol*

reiterar la seva doctrina, que recolza en la jurisprudència del Tribunal Europeu dels Drets Humans (sentències del 19 de maig del 2005 -cas Steck Risch i d'altres c/ Liechtenstein; del 15 d'octubre del 2009 -cas Micallef c/ Malta- i del 16 de febrer del 2016 -cas A. K. c/ Liechtenstein-) en el sentit que en els Estats qualificats de "petits", una interpretació excessivament estricta de la independència i de la imparcialitat dels jutges i magistrats podria dificultar de manera indeguda la correcta administració de la Justícia".

- Pel que fa a les costes processals, recorda que aquesta imposició respon a l'aplicació del criteri del venciment objectiu, com recull l'aute recorregut, criteri que també resulta d'aplicació en aquesta resolució.

- Per aquests motius, desestima el recurs d'apel·lació interposat per la part recurrent i confirma l'aute dictat pel president del Tribunal Superior de Justícia.

2.3. Argumentació del Ministeri Fiscal

- El Ministeri Fiscal sol·licita la desestimació dels recursos d'empara interposats.

- En primer terme, contràriament a allò que pretén el recurrent, considera que el dret a la igualtat no és d'aplicació directa i autònoma, d'acord amb la jurisprudència constant del Tribunal Constitucional.

- Subsidiàriament, considera que no existeix cap vulneració del principi d'igualtat i que no ha tingut lloc cap discriminació. El supòsit de la causa 2025-102 i 103-RE és un cas diferent, ja que es valorava l'amistat íntima entre una magistrada i un dels processats.

- Quant a la vulneració de l'article 6 de la Constitució a causa de la imposició de les costes processals, les resolucions judicials apliquen el règim general d'imposició de costes.

- En segon terme, manifesta que no s'han esgotat els remeis de la jurisdicció ordinària. Així, el recurrent introdueix arguments innovadors que no van ser mai plantejats en la jurisdicció ordinària. Els greuges sobre l'informe de la magistrada recusada, les notificacions o l'accés a l'expedient electrònic s'haurien d'haver al·legat amb anterioritat. El recurrent disposava de dues vies al seu

abast, prèvies a la Constitucional: els mecanismes processals establerts a la Llei 7/2022, del 31 de març, d'accés electrònic de l'Administració de Justícia -article 4.2 d) i 17.4 entre d'altres- i la presentació d'al·legacions al respecte en el seu recurs d'apel·lació contra l'aute que desestimava la recusació.

- En tercer terme, en relació amb la inexistència de l'informe preceptiu de la magistrada recusada, afirma que aquest és del 10 de març del 2026 i aquest consta tant en el procediment 16/2026, com en el 17/2026. Respecte de la manca de notificació de l'informe, es confonen els actes processals de notificació amb el dret d'accés a les actuacions judicials. No tots els actes processals s'han de notificar. En el procediment de recusació, com a procediment especial, només hi ha un tràmit d'audiència per a les parts per tal de contestar la petició de recusació.

- En quart terme, pel que fa al contingut dels informes de la magistrada recusada, aquesta qüestió tampoc ha estat plantejada en apel·lació. No obstant això, les inferències que esmenta el recurrent no acrediten cap vincle rellevant jurídicament, ni cap interès directe o indirecte de la magistrada en la causa. Per això, les explicacions que el recurrent exigeix sobre la seva vida privada són impertinents i no necessàries per resoldre la recusació.

- En cinquè terme, quant a la renumeració dels procediments i a la manca de coherència processal, cal dir que es renumera quan el procediment es trasllada al president i aquest punt tampoc s'ha invocat en apel·lació, i el Ministeri Fiscal constata que aquest detall no produeix cap impacte en el dret a la defensa.

- Respecte de la prova sobre l'amistat íntima, els autes exposen que la relació d'amistat no és causa de recusació, ni d'abstenció, de manera que forma part de la seva vida privada, sense que el recurrent aporti cap principi de prova de les afirmacions que efectua.

- Conclou que la petició d'examen de la constitucionalitat de diversos preceptes de la Llei transitòria de procediments judicials és improcedent, per tal com no és objecte de recurs d'empara.

3. Fonaments jurídics del Tribunal Constitucional

3.1. Com a qüestió prèvia, s'ha d'indicar que l'objecte del recurs d'empara -article 86 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional- no abasta pronunciaments sobre la constitucionalitat dels articles 15.1 i 18 *ter* 2 de la Llei transitòria de procediments judicials, ni tampoc interpretacions dels articles esmentats que condueixin a buidar de contingut les previsions sobre els incidents de nul·litat que s'estableixen en els articles 18 *ter* i *quater* de la indicada norma legal.

Així mateix, respecte de la sol·licitada anonimització de les dades personals del recurrent no concorre en aquest cas cap dels supòsits establerts en la doctrina d'aquest Tribunal, en la qual es justifica la supressió de les dades personals en atenció a la protecció dels interessos concurrents més rellevants, (veg. per ex. l'aute del 19 de gener del 2026, recaigut en la causa 2025-102 i 103-RE).

3.2. Altrament, aquest recurs d'empara conté els mateixos greuges que un recurs d'empara anterior ja resolt per aquest Tribunal Constitucional -causa 2026-35-RE-, el qual va ser inadmès a tràmit, amb una sola excepció que és aquella que ha justificat la seva admissió a tràmit.

En efecte, el recurrent inclou un primer motiu d'empara en què assenyala que l'informe preceptiu de la magistrada recusada existeix, però que no li va ser notificat, de manera que se li vulneren el principi de contradicció i el dret a la defensa. Afegeix que existeixen moltes actuacions en els expedients tramitats que consten com a no notificades, sense que s'indiqui el seu contingut, ni la raó de la seva manca de notificació.

Així, al·lega que s'han tramitat dues recusacions en els expedients 16/2026 i 17/2026, dels quals es constata una asimetria estructural. En el primer existeixen 7 documents i en el segon només 2, ja que manca la fase substantiva del procediment.

El recurrent afirma que només ha pogut accedir al contingut material dels documents després de la fermesa de la resolució impugnada, mitjançant la descàrrega efectuada el 13 de maig del 2026.

3.3. Aquest primer motiu o greuge fonamentat en una vulneració del dret a la defensa i del principi de contradicció no pot prosperar.

En primer terme, perquè el procediment de recusació és un procediment especial que es tramita segons les previsions de l'article 74 de la Llei qualificada de la Justícia, de manera que la petició de recusació sí és objecte de trasllat a les altres parts, per tal que es manifestin en 3 dies. Però passat aquest termini, el batlle o el magistrat ha d'emetre un informe on accepta o no la recusació i les

actuacions s'han de trametre al president del tribunal per tal que resolgui en els 5 dies hàbils següents. No hi ha, contràriament a allò que pretén el recurrent, un tràmit per contestar l'informe del batlle o del magistrat recusat, ni un tràmit de contesta als escrits de les parts. Aleshores, com que no han d'existir actuacions a notificar, el procediment s'ha tramitat respectant les previsions legals i, per tant, respectant el dret a un procés degut.

En segon terme, una qüestió diferent és la manca d'accés a l'informe o a altres documents de l'expedient que al·lega el recurrent, en la qual fonamenta la infracció del seu dret a la defensa.

I tampoc aquest motiu pot ser acollit. En efecte, com encertadament posa en relleu el Ministeri Fiscal en els seus dos informes (al·legacions i conclusions), no es poden plantejar qüestions noves davant el Tribunal Constitucional, sinó que cal esgotar la via jurisdiccional ordinària prèvia -article 88.2 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional.

Des d'aquesta òptica, encara que el recurrent manifesti que va detectar la impossibilitat d'accedir als documents de l'expedient, el 13 de maig del 2026, quan ja havia guanyat fermesa la resolució judicial que desestimava la recusació, el cert és que el recurrent va interposar el recurs d'apel·lació el 27 de març del 2026. Com argumenta el Ministeri Fiscal, quan havia d'interposar els recursos d'apel·lació ja devia constatar que existien documents als quals no tenia accés des de l'índex electrònic de l'expedient concernit i, si en aquell moment, no ho va qüestionar, ni ho va denunciar va ser perquè o bé no l'afectava en el seu dret a la defensa o bé ja disposava del seu contingut.

Però allò que sí que és indubtable, és que els greuges que ara formula, per primera vegada davant aquest Tribunal Constitucional, els havia d'haver articulat en apel·lació o bé, com també ho suggereix el Ministeri Fiscal, a l'empara de les previsions de la Llei 7/2022, del 31 de març, d'accés electrònic de l'Administració de Justícia.

En definitiva, des d'una òptica o des d'una altra, resta acreditat que no s'ha esgotat la via jurisdiccional prèvia com a exigència necessària establerta a la Llei qualificada del Tribunal Constitucional per a la interposició d'un recurs d'empara.

3.4. Desestimat el motiu anterior, la resta de greuges són els mateixos que ja va plantejar la part recurrent en la causa 2026-35-RE, la qual va ser inadmesa a tràmit per aquest Tribunal Constitucional i que, ara un cop admès a tràmit el recurs, es transformen en motius de desestimació.

Esdevé aquí suficient traslladar l'argumentació que aquest Tribunal va efectuar en el seu aute del 18

de maig del 2026 i que és la següent:

"*3.3. El primer argument dels recurrents es fonamenta en l'anàlisi dels tribunals ordinaris respecte de la manca de prova continguda en la seva demanda de recusació.*

En primer lloc, basen la seva postura en la manca de contradicció per part de la magistrada recusada respecte dels fets concrets que se li imputen, i conclouen que aquesta manca de contradicció ja és suficient per establir la veracitat d'aquests fets. Ara bé, en el seu informe, la magistrada considera que no s'ha de pronunciar sobre aquests fets, perquè constata que aquests no corresponen a les disposicions establertes per la Llei qualificada de la Justícia en matèria de recusació o d'abstenció. Interpretar aquesta resposta de la magistrada com a una garantia de les al·legacions de la part recurrent no té cap fonament.

En segon terme, una vegada examinada la llista dels fets que fonamentarien la recusació, els tribunals ordinaris consideren que no està acompanyada de la prova que permetria qualificar d'íntima la suposada relació entre ambdues magistrades; remarquen, encertadament, que la demanda de la concessió d'un tràmit extraordinari per a la pràctica de prova no és conforme al procediment tal com està establert a l'article 74.5 de la Llei qualificada de la Justícia i que aquest fet demostra que la prova esmentada no estaria presentada per recolzar la demanda.

Per consegüent, atès que consideren que la demanda de recusació no està fonamentada en proves suficients, els tribunals ordinaris han efectuat una interpretació lògica i raonable dels fets i de les normes aplicables.

Sigui com sigui, d'acord amb el cànon de constitucionalitat, que s'ha recordat en l'apartat 3.2 anterior, aquest argument dels recurrents no té un abast constitucional, sobretot perquè el president del Tribunal Superior de Justícia no es va limitar a respondre sobre aquest únic element de forma, sinó que seguidament va analitzar en el fons tots els arguments plantejats pels recurrents.

3.4. El segon argument dels recurrents consisteix a considerar que els tribunals ordinaris han efectuat una interpretació contradictòria dels termes de la llei segons que es tracti de tenir una relació de matrimoni o de tenir una amistat íntima entre magistrats.

Des d'aquest punt de vista, els tribunals ordinaris fan una anàlisi comparada dels vincles d'aquestes dues relacions i conclouen de manera lògica que són diferents i que no es poden estendre les disposicions relatives al matrimoni o a la vida en comú (situacions de convivència anàlogues) a una

relació d'amistat sense cap més prova de la seva "intensitat".

Cal posar en relleu, a més, que els vincles del matrimoni o de la vida en comú entre magistrats estan evocats a l'article 70 de la Llei qualificada de la Justícia que intervé en la composició d'un mateix tribunal, quan els vincles d'amistat, citats a l'article 73 com a causa d'abstenció o de recusació impliquen un magistrat i les parts en el procés, els seus advocats o els seus procuradors, circumstància que és molt diferent.

Tanmateix, els recurrents proposen una primera extensió analògica entre relació de matrimoni o situació de convivència similar i relació d'amistat íntima, i, una segona analogia entre relacions entre magistrats i relacions entre magistrats i parts en el procés.

Els tribunals ordinaris fonamenten la seva anàlisi en una diferència objectiva de situació respecte del risc de parcialitat; i, la interpretació extremadament distesa de les normes proposada pels recurrents no pot ser raonablement acceptada per tal de fonamentar la vulneració del principi d'igualtat, establert a l'article 6 de la Constitució, el qual, a més, atès que es troba al capítol I del títol II de la Constitució, no pot ser objecte d'un recurs d'empara de manera autònoma.

Aquest argument tampoc disposa, doncs, de contingut constitucional.

3.5. En tercer lloc, els recurrents argumenten que si el legislador va preveure prohibir a dos magistrats units en matrimoni o que es trobaven en una situació de convivència similar poder formar sala en un mateix tribunal, seria lògic estendre la interpretació a les disposicions de l'article 73 de la Llei qualificada de la Justícia, al cas que no està previst explícitament als magistrats casats estant, en primera instància, i en segona instància, ja que, segons el seu parer, en aquest cas el risc és més gran.

Si bé els recurrents són lliures de proposar una interpretació dels textos que els sigui favorable, el Tribunal Superior de Justícia, dins la funció que li correspon, pot adoptar una interpretació diferent a partir del moment en què aquesta sigui conforme als textos, sigui lògica, sigui raonable i no sigui arbitrària.

Així, si la presència en un tribunal de dos magistrats units pel matrimoni o per una convivència anàloga està prohibida per l'article 70 de la Llei qualificada de la Justícia, ja que aquesta situació podria portar un perjudici a la col·legialitat de la jurisdicció en qüestió, allò que pretén evitar l'article 73 del mateix text són els vincles d'interès prohibint les relacions entre els magistrats i les parts en el

procés.

Tal com ho destaca el president del Tribunal Superior de Justícia, aquest interès no existeix entre dos magistrats que es troben en dues instàncies col·legials de dos nivells diferents.

La interpretació efectuada pels recurrents no és procedent, però, aquesta circumstància no vulnera els seus drets constitucionals.

Es pot entendre que haguessin preferit una altra interpretació que els hi hagués donat la raó, però aquest argument no té contingut constitucional.

3.6. Els recurrents invoquen la jurisprudència del Tribunal Europeu dels Drets Humans que privilegia la naturalesa objectiva del vincle relatiu a un magistrat sense que la forma jurídica d'aquest vincle sigui determinant.

La decisió objecte de recurs no està afectada per aquest argument, ja que no és la naturalesa de la relació aquella que es qüestiona, sinó, d'una banda, la manca de l'acreditació d'aquesta relació i la seva "intensitat", i, d'altra banda, la naturalesa de les persones per les quals una relació com aquesta seria una causa d'abstenció o de recusació, és a dir, un magistrat i una part en el procés (article 73 esmentat) i dos magistrats formant part d'una mateixa sala (article 75 també anteriorment esmentat), situacions que no corresponen al supòsit que s'havia d'examinar.

Per tant, com que aquest argument no té a veure amb el supòsit que ens ocupa, no es pot considerar que tingui un abast constitucional.

3.7. Els recurrents al·leguen també la jurisprudència d'aquest Tribunal Constitucional d'acord amb la qual la sola consideració d'indicis objectius d'una relació d'amistat seria suficient per recusar un magistrat.

Els recurrents mateixos admeten que aquesta jurisprudència es concreta en el cas de la relació entre un magistrat i una part en el procés, i qualifiquen de "formal" la seva distinció amb el cas actual.

Persisteixen d'aquesta manera en la seva temptativa d'una doble analogia que duria a estendre més enllà de l'esperit de la llei l'abast de les seves disposicions.

Si bé una interpretació àmplia dels criteris de valoració d'una relació d'amistat o de qualsevol altra és plantejable, no es pot considerar com a irrellevant que aquesta relació concerneixi un magistrat i una part en el procés, dos magistrats formant part del mateix tribunal o dos magistrats formant part de dues instàncies col·legials diferents.

En aquest darrer supòsit, que és el cas que ens ocupa, la col·legialitat de la jurisdicció no està afectada i l'interès que vulneraria la imparcialitat de la decisió tampoc es pot considerar com a establert.

Per consegüent, la jurisprudència que invoquen els recurrents no té cap relació amb el cas actual i no pot fonamentar un argument d'abast constitucional.

3.8. Finalment, els recurrents impugnen la seva condemna en costes processals, ja que consideren que aquesta vulnera el principi d'igualtat, perquè el condemnat en el procediment penal principal, intervenint en l'incident de recusació, no va ser condemnat en costes en el marc de la petició de llibertat provisional, tot i que aquesta va ser desestimada. Al·leguen que el dret a la llibertat té la mateixa entitat que el dret a un tribunal imparcial.

Primerament, cal recordar, una vegada més, que el principi d'igualtat no pot fonamentar per si mateix un recurs d'empara.

Altrament, aquest principi no exclou la consideració de situacions de fet diferents. En aquest cas, és lògic considerar que l'especificitat de la situació d'una persona privada de llibertat sigui tinguda en compte.

Per consegüent, la diferència de situació justifica la diferència de decisió, sense que sigui possible deduir-ne una vulneració dels drets establerts a l'article 6 de la Constitució.

Cal, doncs, declarar que aquest argument manca de contingut constitucional.

3.9. Pel que fa a l'extemporaneïtat de la presentació de la recusació, els tribunals ordinaris constaten que aquesta va intervenir un mes després de la designació de la magistrada ponent i que la

representació processal dels recurrents, com a coneixedor de la vida judicial andorrana, difícilment podia al·legar haver tingut coneixement dels fets que adduïa en la seva demanda tan tard.

Aquesta anàlisi està confortada pel caràcter particularment indefinit de les explicacions de com va arribar la informació a la representació processal esmentada.

L'anàlisi del Tribunal Superior de Justícia està fonamentat en l'esperit de la llei que du a evitar qualsevol retard en una motivació certificada d'una abstenció o d'una recusació per tal de limitar l'ús dilatori d'aquest procediment.

En conclusió, l'anàlisi dels tribunals ordinaris és lògic i en qualsevol cas no vulnera el dret dels recurrents a la jurisdicció, ja que aquests no s'aturen a aquesta consideració formal, sinó que examinen el conjunt dels seus arguments abans de pronunciar-se sobre el fons.

3.10. Els recurrents també impugnen l'anàlisi dels tribunals ordinaris relativa a les conseqüències de la seva interpretació de la llei respecte del fet que una ampliació de les condicions d'abstenció i de recusació vulneraria el principi d'un tribunal predeterminat per la llei, atesa la dimensió reduïda de l'Estat.

Els recurrents precisen que la recusació que demanaven s'hagués pogut resoldre fàcilment, substituint la magistrada recusada per un altre magistrat en el torn corresponent. Per tant, els recurrents només tenen en consideració la seva demanda respecte d'una causa en concret, quan el Tribunal Superior de Justícia se situa en la perspectiva de les conseqüències que tindria aquesta interpretació sobre el conjunt del funcionament del sistema judicial andorrà.

L'anàlisi efectuada pel Tribunal Superior de Justícia és lògica i constitueix un argument complementari i no principal de la seva desestimació de la interpretació plantejada pels recurrents.

Aquesta divergència d'opinions, la qual no és determinant en la decisió objecte de recurs, no constitueix una pretensió amb contingut constitucional.

3.11. Per concloure, cal constatar que malgrat les observacions relatives a l'admissibilitat, el Tribunal Superior de Justícia desestima la demanda de recusació plantejada pels recurrents després d'un examen acurat de l'argumentació presentada, sobre la base d'una interpretació lògica dels textos

aplicables i conclou que les condicions previstes per la Llei per a la recusació no estan reunides.

3.12. Els arguments dels recurrents no aconsegueixen demostrar el caràcter constitucional del seu recurs d'empara que pretenen substituir la seva pròpia interpretació dels textos per aquella efectuada pel Tribunal Superior de Justícia per tal d'obtenir in fine una decisió que sigui conforme a la seva voluntat, donant així al seu recurs el caràcter d'una demanda de tercera instància, la qual no correspon resoldre a aquest Tribunal.

3.13. Així doncs, atès que aquest recurs d'empara està mancat de contingut constitucional, ha de ser declarat no admissible a tràmit".

3.5. Les consideracions anteriors justifiquen la desestimació d'aquest recurs d'empara, la qual cosa comporta la imposició de les costes processal al recurrent -arg. article 92.4 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional.

Decisió:

En atenció a tot això que s'ha exposat, el Tribunal Constitucional, per l'autoritat que li confereix la Constitució del Principat d'Andorra,

Ha decidit:

1. Desestimar la causa 2026-39 i 40-RE presentada pel Sr. Josep Antoni Silvestre Cánovas, advocat adscrit al Col·legi d'Advocats d'Andorra, actuant en nom i interès propi, contra els autes del 17 d'abril del 2026 (07-2026 i 08-2026), dictats pel Tribunal Superior de Justícia (Presidència), i, contra els autes del 13 de març del mateix any (04-2026 i 05-2026), dictats pel president del Tribunal Superior de Justícia.

2. Imposar al recurrent les costes processals derivades de la desestimació dels recursos d'empara.

3. Publicar aquesta sentència, d'acord amb allò que disposa l'article 5 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, al *Butlletí Oficial del Principat d'Andorra*.

I així, per aquesta sentència nostra, que ha de ser notificada al recurrent, a la Sala Penal del Tribunal Superior de Justícia, a la Presidència del Tribunal Superior de Justícia, al Tribunal de Corts i al Ministeri Fiscalho pronunciem, manem i signem a Andorra la Vella, el 9 de setembre del 2026.

Pere Pastor Vilanova

President

Víctor Torre de Silva López de Letona

Vicepresident

Jean-Yves Caullet

Magistrat

Joan Manel Abril Campoy

Magistrat